

Мігель де Сервантес

Хитромудрий ідальго Дон Кіхот з Ламанчі

Роман складається із двох частин.

Дон Алонсо Кіхано, дрібний дворянин — ідальго, весь свій час присвячує читанню романів... Його надихають рицарі, поєдинки, велетні й зачаровані принцеси. Вони пробуджують його уяву настільки, що дон Алонсо може випадково здійняти свого величезного меча над головою старої економки, упевнений, що вона — кремезний велетень. Дон Алонсо, п'ятдесяти річний чоловік худорлявої статури та високого зросту, був повністю занурений у світ рицарства.

«Я хотів би повернення тих щасливих часів, коли діяв орден мандрівного рицарства. А втім, наша розбещена доба не заслуговує на право користуватися тим благом, яке мали сторіччя, коли мандрівні рицарі переймали на себе й клали собі на плечі тягар захищати королівства, підтримувати дівчат, охороняти дітей та сиріт, карати пихатих і нагороджувати скромних. (...) Нема тепер рицаря, що спав би в чистім

*полі, зазнаючи неласки неба,
озброєний з голови до п'ят».*

Жив ідальго доволі скромно: доходів ледь вистачало на найскромнішу їжу та одяг. Всі вільні гроші він витрачає на лицарські романи, бо вірить, що усе в них правда.

Вдосталь начитавшись, він вирішує стати мандрівним лицарем й відправитися на пошуки пригод. Для цього дон Алонсо знаходить в комірчині старі лати та зброю, що колись належала його предкам, а шолом виготовляє власноруч. Покінчивши з обладунками, вигадує собі звучне лицарське ім'я — Дон Кіхот Ламанчський. На роль лицарського коня взяв стару, худу та бліду клячу, яку назвав Росінант (в пер. «кляча, що йде попереду»). Зібравшись, він рушив в дорогу.

«Книжки так захопили нашого ідальго, що, читаючи їх, він проводив ночі від смерку до ранку й день — від вранішньої до вечірньої зорі. Отак через безсоння та постійне читання він сушив собі мозок та збожеволів. Його фантазія виповнилася всім тим, що він вичитав із книжок — чарівництвом, змаганнями, бійками, викликами на бій, ранами, любовними листами, коханням, заздрістю та

різною нісенітницею».

Оскільки мандрівний лицар обов'язково повинен бути закоханий, ідальго, поміркувавши, обрав собі даму серця. Нею стала селянка Альдонса Лоренсо, яку рицар нарік Дульсінеєю Тобоською, бо родом вона була з Тобосо.

Дон Кіхот вирушив у дорогу, уявляючи себе героєм лицарського роману. Проїхавши цілий день, він втомився і попрямував до заїжджого двору, який в його уяві був замком. Дивний зовнішній вигляд ідальго та його піднесені промови усіх насмішили. Та добрий господар нагодував й напоїв дивного чоловіка, що вважав себе рицарем. Дон Кіхот попросив господаря двору посвятити його у рицарі. Той запитав, чи є у Дон Кіхота гроші. Проте наївний ідальго не передбачив, що рицарю в дорозі знадобляться гроші (він не читав про це у романах), тож не взяв їх із собою. Господар пояснив йому, що гроші або чисті сорочки — прості та необхідні речі, потрібні в подорожі, і якщо в романах про них не йдеться, це зовсім не означає, що у рицарів їх не було.

Господар двору вважав Дон Кіхота божевільним, тому мав намір скоріше його позбутися. Він погодився провести посвяту у рицарі. Сама посвята складалася із запотиличника та удару шпагою по спині. Посвячений у рицарі